

VERGİDEN İSTİSNA KIDEM TAZMİNATI, ÇOCUK YARDIMI VE AİLE YARDIMI İÇİN YAPILAN ÖDEMELERDE İSTİSNA SINIRI

ÖZET : 01.07.2011 tarihinden geçerli olmak üzere uygulanacak Gelir Vergisinden istisna kıdem tazminatı, çocuk yardımı tutarları

A- Kıdem Tazminatı

Kıdem tazminatına ilişkin yasal düzenleme, 4857 sayılı İş Kanununun Geçici 120'nci maddesi uyarınca halen yürürlükte olan 1475 sayılı İş Kanununun 14'üncü maddesinde yer almaktadır. 4857 sayılı İş Kanunu'nun geçici 6'ncı maddesi uyarınca kıdem tazminatı için bir kıdem tazminatı fonu kurulacaktır. Kıdem tazminatı fonuna ilişkin Kanunun yürürlüğe gireceği tarihe kadar işçilerin kıdemleri için 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesi hükümlerine göre kıdem tazminatı hakları saklı olduğundan ve bugüne kadar Kıdem Tazminatı Fonu'na ilişkin kanun çıkarılmadığından halen kıdem tazminatının 1475 sayılı Kanunu'nun 14'üncü maddesi uyarınca ödenmesi gerekmektedir.

1475 sayılı İş Kanunu'nun 14'üncü maddesi uyarınca ancak, toplu sözleşmelerle ve hizmet akitleriyle belirlenen kıdem tazminatlarının yıllık miktarı, Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek devlet memuruna 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre bir hizmet yılı için ödenecek azami emeklilik ikramiyesini geçmemektedir. Bir başka deyişle, kıdem tazminatının hesaplanmasında üst sınır getirilmiştir.

Diğer taraftan Gelir Vergisi Kanununun 25/7'inci maddesinde 1475 ve 854 sayılı Kanun'lara göre ödenmesi gereken kıdem tazminatlarının tamamı ile 5953 sayılı Kanun'a göre ödenen kıdem tazminatlarının hizmet erbabının 24 aylığını aşmayan miktarları (hizmet ifa etmeksizin ödenen ücretler tazminat sayılmaz) gelir vergisinden istisna edilmiştir.

Buna göre 5 Temmuz 2011 tarihli ve 27985 sayılı 2. Mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan **2011/2022 sayılı BKK** ile 1 Temmuz 2011 tarihinden itibaren memur maaşlarına uygulanacak, memur maaş katsayısı ile memuriyet taban aylığı katsayısı değişmiştir.

1 Temmuz 2011 tarihinden geçerli olmak üzere; Memur Maaş katsayısı ve Memuriyet Taban Aylığı Katsayısı aşağıdaki gibi olmuştur.

Katsayılar	01.07.2011-31.12.2011
Memuriyet Katsayısı	0,06446
Memuriyet Taban Aylığı Katsayısı	0,86251

Yeni katsayı rakamlarına göre ve Temmuz 2011 ayındaki mevcut kanuni düzenlemelere göre Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek devlet memuruna ödenen aylık dikkate alındığında, 01.07.2011-31.12.2011 döneminde geçerli olacak Kıdem Tazminatı Tavanı aşağıdaki olmaktadır.

01.07.2011-31.12.2011 Dönemi Kıdem Tazminatı Tavanı			
(1500 + 8000)	x	0,06446	= 612,37
(1000 x 0,86251)			= 862,51
(500 x 0,06446)			= 32,23
(1500 + 8000)	x	0,06446 x 200%	= 1.224,74
Toplam			2.731,85

Bu durumda, 01.07.2011 tarihinden itibaren, Gelir Vergisinden istisna edilecek kıdem tazminatı tutarı **2.731,85 TL** olmaktadır.

Böylece kıdem tazminatı tavanı; 2005-2011 yılları arasında aşağıdaki gibi olmaktadır.

01.01.2005 – 30.06.2005 tarihleri arasında	1.648,90 TL
01.07.2005 – 31.12.2005 tarihleri arasında	1.727,15 TL
01.01.2006 – 30.06.2006 tarihleri arasında	1.770,63 TL
01.07.2006 – 31.12.2006 tarihleri arasında	1.857,44 TL
01.01.2007 - 30.06.2007 tarihleri arasında	1.960,69 TL
01.07.2007 -31.12.2007 tarihleri arasında	2.030,19 TL
01.01.2008 - 30.06.2008 tarihleri arasında	2.087,92 TL
01.07.2008 - 31.12.2008 tarihleri arasında	2.173,18 TL
01.01.2009 - 30.06.2009 tarihleri arasında	2.260,04 TL
01.07.2008 - 31.12.2009 tarihleri arasında	2.365,16 TL
01.01.2010 - 30.06.2010 tarihleri arasında	2.423,88 TL
01.07.2010 - 31.12.2010 tarihleri arasında	2.517,01 TL
01.01.2011 - 30.06.2011 tarihleri arasında	2.623,23 TL
01.07.2011 - 30.12.2011 tarihleri arasında	2.731,85TL

B- Çocuk Yardımı

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 23/4'üncü maddesinde hizmet erbabına ödenen çocuk zamlarının Gelir Vergisinden istisna olduğu ancak, bu zamların devletçe verilen miktarları aştığı takdirde, fazlasının vergiye tabi tutulacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu durumda, 01.07.2011 tarihinden itibaren uygulanacak katsayı rakamlarına göre **01.07.2011-31.12.2011 tarihleri arasında geçerli olacak** gelir vergisinden istisna olacak çocuk zammı tutarları; aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

01.07.2011-31.12.2011
Tarihleri Arasında

Tek Çocuk İçin			TL
0-6 yaş grubu	500 x	0,06446 =	32,23
6 yaş üstü	250 x	0,06446 =	16,12
Birden fazla çocuğu olanlar			
Çocuklardan iki veya daha fazlası 0-6 yaş grubunda olanlar	32,23 x	2 =	64,46
Çocuklardan biri 0-6 yaş grubunda olanlar için	32,23 +	16,12 =	48,35
Çocukların tümü 0-6 yaş grubunun üstünde olanlar	16,12 x	2 =	32,24

Devlet memurlarına ödenmekte olan aile yardımının göstergesi 1.500 olarak uygulanmaktaydı. Bu defa 5 Ocak 2011 tarihli ve 27806 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2011/1241 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 4 üncü maddesi ile gösterge 1 Ocak 2011 tarihinden geçerli olmak üzere 1.823'e yükseltilmişti. Bu defa, **2011/2022 sayılı BKK** ile 1 Temmuz 2011 tarihinden itibaren 2.134'e yükseltilmiştir.

Ayrıca, kamu sektöründe çalışanlar için, çalışmayan eşler için 01.07.2011 tarihinden itibaren

$$(2.134 \times 0,06446 =) 137,56 \text{ TL}$$

TL aile yardımı yapılmaktadır.

**C- PRİME ESAS KAZANÇLARDAN İSTİSNA TUTULACAK YEMEK PARASI,
ÇOCUK ZAMMI VE AİLE ZAMMI (YARDIMI) TUTARLARI**

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 4958 sayılı Kanunla değişik 77 nci maddesinin ikinci fıkrasında, ölüm, doğum ve evlenme yardımları, yolluklar, kıdem, ihbar ve kasa tazminatları, aynı yardımlar ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca miktarları yıllar itibariyle belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamlarının sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacağı, bunların dışında her ne ad altında

ödeme yapılırsa yapılınsın tüm ödemelerin prime tabi tutulacağı hükme bağlanmıştır.

Konuyla ilgili Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının “Sigorta Primlerinin Hesabına Esas Tutulacak Kazançların Aylık Tutarının Tespitinde Nazara Alınmayacak Olan Yemek Parası ile Çocuk ve Aile Zamlarının Günlük ve Aylık Tutarlarının Tespitine ilişkin Tebliği” 29.01.2004 tarih ve 25361 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Buna göre, Sigorta Primlerinin Hesabına Esas Tutulacak Kazançların Aylık Tutarının Tespitinde Nazara Alınmayacak Olan Yemek Parası ile Çocuk ve Aile Zamlarının Günlük ve Aylık Tutarları aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

- Yemek Parası:

Yemek parası olarak yapılan ödemelerin, işyerinde veya müştemilatında **yemek** verilmemesi şartıyla fiilen çalışılan gün sayısı dikkate alınarak **16 yaşından büyükler için her yıl belirlenen günlük asgari ücretin¹ %6’sının yemek parası** verilecek gün sayısı ile çarpılması sonucunda bulunmaktadır.

Buna göre sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacak yemek parası tutarı aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

¹ 2011 yılında uygulanacak asgari ücret tutarı, 31.12.2010 tarih ve: 27802 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan **28/12/2010** Tarihli ve 2010/1 Sayılı Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı ile aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

	Brüt Günlük	Brüt Aylık
	(TL)	(TL)
01.01.2011-30.06.2011	26,55	796,5
01.07.2011-31.12.2011	27,9	837

YEMEK PARASI İSTİSNA TUTARI			
Dönemi	16 Yaşından büyükler için uygulanan asgari ücretin günlük tutarı	İstisna Oranı	Günlük İstisna Tutarı (TL)
01.01.2011-30.06.2011 tarihleri arasında	26,55	0,06	1,593
01.07.2011-31.12.2011 tarihleri arasından	27,9	0,06	1,674

- Çocuk Zammı:

Cocuk zammı olarak yapılan ödemelerden; iki çocuğa kadar (iki çocuk dahil) çocukların 18 yaşını, orta öğretim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğretim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış olmaları şartıyla veya çalışmayacak durumda malul bulunan ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan erkek çocukları ile yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve [Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına] tabi bir işte çalışmayan, buralardan gelir veya aylık almayan kız çocukları için, sigortalının hizmet akdinin devam etmesi şartıyla fiilen çalışmasının olup olmadığı üzerinde durulmaksızın iki çocuğu geçmemek kaydıyla **çocuk başına her yıl 16 yaşından büyükler için belirlenen aylık asgari ücretin %2'si oranındaki tutarı olarak hesaplanmaktadır.**

Buna göre sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacak çocuk zammı tutarı aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

ÇOCUK ZAMMI İSTİSNA TUTARI			
Dönemi	16 Yaşından büyükler için uygulanan asgari ücret tutarı	İstisna Oranı	Aylık İstisna Tutarı (TL)
01.01.2011-30.06.2011 tarihleri arasında	796,5	0,02	15,93
01.07.2011-31.12.2011 tarihleri arasında	837	0,02	16,74

Aile zammı olarak yapılan ödemelerin; sigortalının hizmet akdinin devam etmesi şartıyla fiilen çalışmasının olup olmadığı üzerinde durulmaksızın, sigortalının eşinin her hangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olarak çalışmaması ve buralardan gelir veya aylık almaması kaydıyla, **her yıl 16 yaşından büyükler için belirlenen aylık asgari ücretin % 10'u oranındaki tutarı olarak hesaplanmaktadır.**

Buna göre sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacak aile yardımı tutarı aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

AİLE ZAMMI İSTİSNA TUTARI			
Dönemi	16 Yaşından büyükler için uygulanan asgari ücret tutarı	İstisna Oranı	Aylık İstisna Tutarı (TL)
01.01.2011-30.06.2011 tarihleri arasında	796,5	0,1	79,65
01.07.2011-31.12.2011 tarihleri arasında	837	0,1	83,70

[Aile Zammı (Yardımları): Sadece kamu personeli için gelir vergisinden istisna olup, özel sektörde çalışanlar için vergiye tabidir.]

Saygılarımızla...

